

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa



ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

OPĆE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	30
--	-----------

II. Gramatika:

	10
--	-----------

III. Civilizacija:

	10
--	-----------

Ukupni broj bodova:

	50	%
--	-----------	----------

Članovi županijskog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

Nadnevak natjecanja: 25. veljače 2013.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Titus Livius, *Ab Urbe condita*, I, 9

Rimljani pozivaju susjedna plemena na slavlje, no ovi ne slute kako domaćini imaju skrivene namjere.

Multi mortales convenere¹, studio² etiam videndae novae urbis. Iam Sabinorum omnis multitudo cum liberis ac coniugibus venit. Invitati hospitaliter per domos, cum³ situm moeniaque et frequentem tectis urbem vidissent³, mirantur tam brevi⁴ rem Romanam crevisse. Ubi spectaculi⁵ tempus venit deditaeque⁶ eo⁷ mentes cum oculis erant, tum ex composito⁸ orta⁹ vis¹⁰ signoque dato iuventus Romana ad rapiendas virgines discurrit. Turbato¹¹ per metum ludicro maesti parentes virginum profugiunt, incusantes violati hospitii scelus¹² deumque invocantes, cuius ad sollemne ludosque decepti venissent¹³. Nec raptis aut spes de se melior aut indignatio est minor. Sed ipse Romulus circumibat docebatque patrum id superbiā factum¹⁴, qui conubium¹⁵ finitimis negassent¹⁶.

KOMENTAR:

¹ **convenere** = convenerunt

² **studio** – abl. uzroka; prevedi: zbog...

³ **cum... vidissent** – vremenska rečenica; konjunktiv prevedi indikativom

⁴ **brevi** – brzo, u kratkom vremenu

⁵ **spectaculum** – predstava

⁶ **dedere** – posvetiti, prepustiti; ovdje: usmjeriti [prema čemu]

⁷ **eo** – onamo, u tom smjeru, tj. *ad spectaculum*

⁸ **ex composito** – prema dogovoru

⁹ **orta** sc. est

¹⁰ **vis** – silovit napad

¹¹ **turbare** – poremetiti; ovdje: prekinuti

¹² **incusantes violati hospitii scelus** = incusantes Romanos sceleris violati hospitii; **sceleris** – gen. krivnje uz *incusare* – optuživati [koga za što]

¹³ **venissent** – prevedi indikativom

¹⁴ **factum** sc. esse

¹⁵ **conubium** = connubium

¹⁶ **negassent** = negavissent; prevedi indikativom

Županijsko natjecanje iz latinskog i grčkog jezika u kategoriji Latinski jezik za opće gimnazije,
šk. god. 2012./2013.

PRIJEVOD:

	max 30
--	---------------

II. GRAMATIKA

1. Glagolske oblike prebaci u suprotno glagolsko stanje.
(npr. amat – **amatur**)

- a) deditae erant _____
b) docebat _____
b) negassent _____

	max 3
--	-------

2. Napiši dativ sintagme *ipse Romulus*.

	max 1
--	-------

3. Navedi ostale stupnjeve pridjeva u sintagmama.
(npr. manus magna – **manus maior; manus maxima**)

- a) spes melior _____
b) indignatio minor _____

	max 4
--	-------

4. Imenuj konstrukcije koje se nalaze u zadanim rečenicama i ispiši njihove dijelove.

- a) Mirantur tam brevi rem Romanam crevisse.

Naziv konstrukcije: _____

Dijelovi konstrukcije: _____

- b) Signo dato iuventus Romana discurrit.

Naziv konstrukcije: _____

Dijelovi konstrukcije: _____

	max 2
--	-------

	max 10
--	---------------

III. CIVILIZACIJA

1. Dopuni rečenice.

a) _____ je rimska božica braka i zaštitnica žena, a njezin hromi i ružni sin _____ za suprugu ima prelijepu _____ .

b) Uz Livija, dva su najveća povjesničara zlatnoga doba rimske književnosti _____ i _____ .

	max 5
--	-------

2. a) Pod kojim se nazivom u rimskoj mitologiji spominje događaj opisan u tekstu?

b) Koja je rimska božica doživjela sličnu sudbinu kao djevojke iz teksta?

	max 2
--	-------

3. Dopuni latinske izreke.

a) Amor _____ vincit.

b) Ubi tu _____ , ego _____ .

c) _____ diem!

	max 3
--	-------

	max 10
--	---------------

RJEŠENJA

Napomena: Mole se ispravljajući da za polovična (nepotpuna) rješenja ne daju polovične bodove jer će takvi bodovi u reviziji ionako biti oduzeti. Postoje samo dvije mogućnosti: 1 bod ili 0 bodova. Također, ovdje ponuđena rješenja, napose u prijevodu, dana su radi orijentacije; od ispravljajuća se očekuje da priznaju i ona rješenja koja odudaraju od ovdje predloženih, ako smatraju da su ispravna.

I. PRIJEVOD

Multi mortales convenere, studio etiam videndae novae urbis.	Mnogi smrtnici (ljudi) su se skupili, i (također) zbog želje da vide novi grad.	1
Iam Sabinorum omnis multitudo cum liberis ac coniugibus venit.	Već čitavo mnoštvo Sabinjana došlo je s djecom i ženama.	1
Invitati hospitaliter per domos, cum situm moeniaque vidissent et frequentem tectis urbem, mirantur	Gostoljubivo pozvani po kućama, kad su vidjeli položaj (mjesto) i zidine te grad pun krovova (kuća), čude se (čudili su se)	1
rem Romanam tam brevi crevisse.	da je rimska država tako brzo narasla.	1
Ubi spectaculi tempus venit deditaque eo mentes cum oculis erant, tum ex composito orta vis signoque dato	Kad je došlo vrijeme predstave i kad su onamo bile usmjerene misli s očima (i oči), tada je prema dogovoru počeo silovit napad i kad je dan znak (na dani znak)	1
iuventus Romana discurrit ad rapiendas virgines.	rimska se mladež rastrčala da ugrabi (otme) djevojke.	1
Turbato per metum ludicro maesti parentes virginum profugiunt, incusantes violati hospitii scelus deumque invocantes,	Kad je u strahu (strahom) igra (priredba) prekinuta, žalosni roditelji djevojaka pobjegnu, optužujući [Rimljane] za zločin oskrnuća gostoljublja i zazivajući boga,	1
cuius ad sollemne ludosque decepti venissent.	na čiju su svečanost i igre (svečane igre) stigli prevareni (na prevaru).	1
Nec raptis est aut spes de se melior aut indignatio minor.	I nije [bila] otetima / i oteći nisu imali (gajili) ili bolja nada za sebe (o sebi) / ili bolju nadu za sebe (o sebi) ili manje ogorčenje.	1
Sed ipse Romulus circumibat docebatque id factum	No, sam je Romul (Romul osobno) obilazio okolo i poučavao (objašnjavao) da se to dogodilo (je učinjeno)	1
patrum superbia, qui conubium finitimis negassent.	zbog ponosa (oholosti) [njihovih] otaca, koji su (jer su) susjedima uskratili pravo ženidbe.	1

Prijevod: 30

II. GRAMATIKA

1. a) dederant; b) docebatur; c) negati (-ae, -a) essent 3
2. ipsi Romulo 1
3. a) spes bona; spes optima; b) indignatio parva; indignatio minima 4
4. a) akuz. s infinitivom; [mirantur] rem Romanam crevisse; b) abl. apsolutni; signo dato 2

Gramatika: 10

III. CIVILIZACIJA

1. a) Junona, Vulkan, Veneru; b) Cezar i Salustije 5
2. a) otmica Sabinjanki; b) Prozerpina 2
3. a) omnia; b) Gaius, Gaia; c) carpe 3

Civilizacija: 10

Ukupno: 50

USPJEH NATJECATELJA

Uspjeh natjecatelja dobije se tako da se zbroje ostvareni bodovi iz prijevoda, gramatike i civilizacije. Iako se natjecatelji rangiraju prema ukupnom broju ostvarenih bodova, uz broj bodova potrebno je navesti i postotak, koji se računa zaokruženo na dvije decimale.

Primjer:

Natjecatelj je ostvario 20 bodova na prijevodu, 8 bodova na gramatici i 7 bodova na civilizaciji. Zbroj bodova je 35, što znači da je uspjeh natjecatelja 35/50, odnosno 70,00%.